ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТУРИЗМУ В НАВЧАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: ДОСВІД ПРОВІДНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ АЗІЇ

Розенберг Ірина, Нечипорчук Тетяна, Деркач Андрій, Світлаков Юрій

Одеський національний морський університет

Анотація. Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах реформування системи фізичного виховання у закладах вищої освіти особливої уваги набуває пошук інноваційних форм організації навчальних занять, які сприяють підвищенню рухової активності студентської молоді та формуванню стійкої мотивації до здорового способу життя. Одним із перспективних напрямів модернізації змісту фізичного виховання є інтеграція елементів туризму в освітній процес, що дає можливість поєднувати фізичний розвиток із набуттям прикладних навичок. У провідних університетах Азії активно впроваджуються освітні моделі, у межах яких туристичні практики інтегруються в систему фізичного виховання як засіб формування фізичної підготовленості, витривалості, командної взаємодії й адаптаційних можливостей студентів. Вивчення такого досвіду є важливим для вдосконалення навчальних програм у закладах вищої освіти України. **Метою дослідження** є аналіз особливостей інтеграції туристичних практик у навчальні заняття з фізичного виховання у провідних університетах Азії та визначення можливостей використання цього досвіду в системі фізичного виховання студентів українських закладів вищої освіти. У процесі дослідження застосовано комплекс наукових **методів**: аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, порівняльний аналіз освітніх програм університетів Азії, систематизацію педагогічного досвіду організації навчальних занять із використанням елементів туристичної діяльності, а також методи логічного узагальнення та інтерпретації отриманих результатів. **Результати роботи та ключові висновки**. У результаті дослідження встановлено, що

INTEGRATION OF TOURISM ELEMENTS INTO PHYSICAL EDUCATION CLASSES: EXPERIENCE OF LEADING ASIAN UNIVERSITIES

Rosenberg Iryna, Nechyporchuk Tetiana, Derkach Andrii, Svitlakov Yurii

Abstract. Relevance of the research topic.Under modern conditions of reforming the physical education system in higher education institutions, special attention is paid to the search for innovative forms of organizing educational classes that contribute to increasing the level of physical activity among student youth and forming a stable motivation for a healthy lifestyle. One of the promising directions for modernizing the content of physical education is the integration of tourism elements into the educational process, which makes it possible to combine physical development with the acquisition of applied skills and competencies. In leading universities of Asia, educational models are actively implemented in which tourism practices are integrated into the physical education system as an effective means of developing physical fitness, endurance, teamwork, and adaptive capabilities of students. The study of such experience is important for improving educational programs in higher education institutions of Ukraine and for introducing modern pedagogical approaches to the organization of physical education classes.**The aim of the research** is to analyze the features of integrating tourism practices into physical education classes at leading Asian universities and to determine the possibilities of using this experience in the physical education system for students at Ukrainian higher education institutions.**Material and methods**. In the research process, a set of scientific methods was applied: analysis and generalization of scientific and methodological literature,

інтеграція туристичних компонентів у систему фізичного виховання студентів у провідних університетах Азії реалізується через різноманітні освітні формати, зокрема, навчально-практичні походи, орієнтування на місцевості, елементи пішохідного та гірського туризму, командні завдання на природних маршрутах, а також спеціалізовані модулі активного відпочинку. Визначено, що поєднання традиційних фізичних вправ із туристично-прикладними видами діяльності сприяє підвищенню рівня фізичної підготовленості студентів, розвитку витривалості, координаційних здібностей і навичок взаємодії у групі. Окрім того, використання природного середовища як освітнього простору позитивно впливає на психоемоційний стан студентів і підвищує їхню мотивацію до систематичних занять фізичною активністю. Отримані результати свідчать про доцільність використання окремих елементів туристичної діяльності під час організації занять із фізичного виховання у закладах вищої освіти, що може сприяти підвищенню ефективності освітнього процесу та формуванню культури активного способу життя студентської молоді.

Ключові слова: *студентська молодь, рухова активність, рекреаційна діяльність, активний відпочинок, прикладна фізична підготовка, освітні програми.*

comparative analysis of educational programs of Asian universities, systematization of pedagogical experience in organizing educational classes using elements of tourism activities, as well as methods of logical generalization and interpretation of the obtained results.**Results and key conclusions**.The study revealed that the integration of tourism components into the system of physical education in leading Asian universities is implemented through various educational formats, including educational hiking activities, orienteering, elements of trekking and mountain tourism, team tasks on natural routes, and specialized modules of outdoor recreation. It has been determined that combining traditional physical exercises with tourism-related activities contributes to improving students' physical fitness, developing endurance, coordination abilities, and teamwork skills. In addition, the use of natural environments as an educational space has a positive impact on students' psycho-emotional state and increases their motivation for regular physical activity. The obtained results indicate the expediency of introducing certain elements of tourism activity into physical education classes in higher education institutions, which may contribute to improving the effectiveness of the educational process and forming a culture of active lifestyle among students.

Keywords: *student youth, physical activity, recreational activity, outdoor recreation, applied physical training, educational programs*

Постановка проблеми. Сучасні тенденції розвитку системи вищої освіти передбачають удосконалення змісту фізичного виховання студентської молоді з урахуванням змін у способі життя, зростання навчального навантаження та зниження рівня рухової активності [10, 11, 12]. У багатьох закладах вищої освіти спостерігається тенденція до зменшення інтересу студентів до традиційних форм занять фізичними вправами, що зумовлює необхідність пошуку нових підходів до організації освітнього процесу в сфері фізичного виховання [2, 8]. Одним із перспективних напрямів модернізації навчальних занять є використання елементів туристичної діяльності, що поєднують фізичну активність, пізнавальний компонент і розвиток практичних навичок [1, 9].

Туристична діяльність у структурі фізичного виховання має значний потенціал для формування фізичної підготовленості, розвитку витривалості, координації рухів, а також формування навичок командної взаємодії та відповідальності [7, 11]. Водночас елементи туризму сприяють розвитку адаптаційних можливостей організму, вдосконаленню психоемоційного стану студентів і формуванню позитивної мотивації до регулярної рухової активності [1, 11]. Залучення студентів до різних форм активного відпочинку, орієнтування на місцевості, пішохідних маршрутів та інших туристичних вправ створює умови для комплексного впливу на фізичний і особистісний розвиток молоді [2, 5, 8].

У провідних університетах світу, зокрема, в країнах Азії, туристична діяльність розглядається як ефективний інструмент підвищення якості фізичного виховання студентів [1, 7, 9]. Освітні програми багатьох університетів Японії, Китаю, Південної Кореї й інших країн регіону передбачають інтеграцію різних форм активного туризму в навчальні заняття, що сприяє урізноманітненню змісту фізичного виховання та підвищенню інтересу студентів до занять фізичною культурою [5, 9, 11]. Практика використання природного середовища як освітнього простору дозволяє поєднувати фізичне навантаження з пізнавальною діяльністю та формуванням навичок безпечної поведінки у природних умовах [5, 8, 12].

Разом із тим, у системі фізичного виховання закладів вищої освіти України можливості використання туристичних елементів у освітньому процесі реалізуються не повною мірою [3, 10, 12]. Недостатня увага доорганізації туристично-прикладних форм рухової активності обмежує потенціал фізичного виховання як засобу всебічного розвитку студентської молоді [6, 11]. У зв'язку з цим, актуальним є вивчення міжнародного досвіду інтеграції елементів туризму в освітній процес, зокрема, практик, що застосовуються у провідних університетах Азії, та визначення можливостей їх адаптації до умов українських закладів вищої освіти [1, 5, 7, 9, 12].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.Проблема підвищення ефективності фізичного виховання студентської молоді та пошуку інноваційних підходів до організації навчальних занять активно досліджується вітчизняними й зарубіжними науковцями [1, 5, 10]. У науковій літературі останніх років значна увага приділяється питанням формування здорового способу життя студентів, підвищення рівня їхньої рухової активності та впровадження нових педагогічних технологій у систему фізичного виховання закладів вищої освіти [6, 10, 12].

Дослідження українських учених свідчать, що традиційні форми організації занять із фізичного виховання не завжди забезпечують достатній рівень зацікавленості студентів у регулярній руховій діяльності [1, 4, 8]. У зв'язку з цим, науковці наголошують на необхідності модернізації змісту фізичного виховання шляхом використання різноманітних рекреаційних і туристично-прикладних форм фізичної активності [1, 3, 9]. У працях дослідників підкреслюється, що включення елементів активного відпочинку, пішохідного туризму, орієнтування на місцевості

й інших форм природно-орієнтованої діяльності сприяє підвищенню мотивації студентів до занять фізичною культурою та позитивно впливає на рівень їхньої фізичної підготовленості [1, 5, 6].

Окремий напрям наукових досліджень пов'язаний із вивченням можливостей використання туристичної діяльності у процесі фізичного виховання студентів [2, 4, 9]. У наукових працях зазначається, що туристичні заняття поєднують фізичні вправи з пізнавальною діяльністю, формуванням практичних навичок і розвитком комунікативних якостей [6, 7, 10]. Такий комплексний вплив сприяє гармонійному розвитку особистості студента, формує здатність до колективної взаємодії та підвищує рівень адаптації до різних умов середовища [1, 11].

Зарубіжні дослідження також підтверджують ефективність використання природно-орієнтованих форм фізичної активності в системі освіти [5, 9, 12]. У багатьох країнах активно розвивається концепція outdoor education, що передбачає використання природного середовища як освітнього простору для розвитку фізичних, соціальних і психологічних якостей студентів [9, 10, 11]. У рамках цієї концепції широко застосовуються елементи спортивного туризму, пішохідних маршрутів, командних завдань на відкритому повітрі та різноманітних форм активного відпочинку [1, 4, 10].

Особливий інтерес становить досвід університетів азійських країн, де туристична діяльність активно інтегрується в систему фізичного виховання студентів [4, 9, 10]. У навчальних програмах багатьох університетів Японії, Китаю, Південної Кореї та Сінгапуру передбачено використання різних форм активного туризму, що дозволяє поєднувати освітній процес із розвитком фізичної підготовленості, витривалості та навичок командної взаємодії [5, 7, 9]. При цьому, значна увага приділяється формуванню культури активного відпочинку, екологічної свідомості та відповідального ставлення до природного середовища [6, 8, 12].

Разом із тим, аналіз наукових публікацій свідчить, що питання інтеграції елементів туристичної діяльності у навчальні заняття з фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти України потребує подальшого дослідження [1, 6, 11]. Недостатньо вивченими залишаються можливості використання міжнародного досвіду, зокрема, практик провідних університетів Азії, у процесі модернізації системи фізичного виховання студентської молоді [4, 5, 6, 9, 12].

Метою дослідження є вивчення особливостей інтеграції елементів туристичної діяльності у навчальні заняття з фізичного виховання у провідних університетах Азії та визначення можливостей використання цього досвіду в системі фізичного виховання студентів закладів вищої освіти України.

Для досягнення поставленої мети було визначено такі завдання дослідження:

- проаналізувати сучасні наукові підходи до використання туристичної діяльності у фізичному вихованні студентської молоді [1, 5, 6];

- дослідити організаційні особливості впровадження туристичних елементів у навчальні програми фізичного виховання університетів азійського регіону [4, 7, 9];
- узагальнити педагогічний досвід застосування туристично-прикладних форм рухової активності у процесі фізичного виховання студентів [1, 10];
- визначити перспективи використання такого досвіду в практиці фізичного виховання закладів вищої освіти України [5, 12].

Матеріал і методи дослідження. *Учасники дослідження*. У межах дослідження безпосередніми учасниками експерименту студенти не виступали, оскільки робота має аналітичний характер і спрямована на вивчення міжнародного досвіду організації фізичного виховання у закладах вищої освіти [1, 5, 9]. Об'єктом аналізу стали освітні програми, навчально-методичні матеріали та наукові публікації, що висвітлюють особливості інтеграції елементів туристичної діяльності в систему фізичного виховання студентів [4, 6, 10].

У дослідженні було розглянуто досвід провідних університетів азійського регіону, зокрема, закладів вищої освіти Японії, Китаю, Південної Кореї та Сінгапуру, де туристично-прикладні види діяльності активно використовуються в освітньому процесі з фізичного виховання [5, 7, 9]. Вибір цих країн зумовлений високим рівнем розвитку освітніх програм у сфері фізичної культури та широким впровадженням сучасних педагогічних технологій у підготовку студентської молоді [4, 10, 12].

Організація дослідження. Дослідження проводилося у декілька послідовних етапів [1, 4, 9].На першому етапі здійснювався пошук і аналіз наукових джерел, присвячених проблемам розвитку фізичного виховання студентів і використання туристичних форм рухової активності в освітньому процесі [5, 6, 12]. Було проаналізовано сучасні наукові публікації, навчальні програми університетів і методичні матеріали, що висвітлюють досвід організації занять із використанням елементів туристичної діяльності [1, 4, 10].

На другому етапі проводився порівняльний аналіз освітніх програм фізичного виховання провідних університетів Азії [5, 7, 9]. Особлива увага приділялася структурі навчальних курсів, формам організації занять, видам туристично-прикладної діяльності, що використовуються в освітньому процесі, а також педагогічним підходам до формування рухової активності студентів [1, 6, 10].

На третьому етапі здійснювалося узагальнення отриманих результатів, визначалися основні тенденції розвитку туристично-орієнтованих форм фізичного виховання й оцінювалися можливості їх використання у системі фізичного виховання студентів закладів вищої освіти України [11, 12, 21].

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано комплекс взаємодоповнюючих наукових методів [1, 4,5]. Зокрема, застосовувалися методи аналізу й узагальнення науково-методичної літератури, що дозволило визначити сучасні підходи до використання туристичної діяльності у системі фізичного виховання студентів [6, 9, 10].

Метод порівняльного аналізу використовувався для вивчення особливостей організації навчальних занять у провідних університетах азійського регіону та визначення специфіки впровадження туристичних елементів у навчальні програми [4, 5, 7].

Метод систематизації й узагальнення педагогічного досвіду дозволив виділити найбільш ефективні форми використання туристично-прикладних видів діяльності у фізичному вихованні студентів [1, 6, 10]. Крім того, застосовувалися методи логічного аналізу й інтерпретації отриманих результатів, що сприяло формуванню науково обґрунтованих висновків дослідження [11, 12, 17].

Статистичний аналіз. Оскільки дослідження має аналітичний характер і базується на узагальненні наукових джерел та освітніх програм університетів, застосування методів математичної статистики не було основним інструментом дослідження [1, 5, 9].Разом із тим, для узагальнення та систематизації отриманої інформації використовувалися елементи описової статистики, що дозволило структуровано представити результати аналізу та визначити основні тенденції впровадження туристичних елементів у систему фізичного виховання студентів [4, 6, 10].

Результати дослідження. Проведений аналіз наукових джерел та освітніх програм провідних університетів азійського регіону дозволив встановити, що туристично-прикладні форми діяльності широко використовуються у системі фізичного виховання студентів [1, 4, 9]. У більшості університетів туристичні елементи інтегруються у навчальні дисципліни з фізичного виховання як окремі модулі або практичні заняття, спрямовані на розвиток фізичних якостей, формування навичок командної взаємодії та підвищення інтересу студентів до активного способу життя [5, 6, 12].

Аналіз освітніх програм показав, що у провідних університетах Японії, Китаю, Південної Кореї та Сінгапуру використовуються різноманітні форми туристичної діяльності, серед яких найбільш поширеними є пішохідні маршрути, орієнтування на місцевості, елементи гірського туризму, командні завдання на природних маршрутах та організація короткотривалих навчально-практичних походів [1, 9, 10]. Такі види діяльності дозволяють поєднувати фізичне навантаження з розвитком прикладних умінь іформуванням практичних навичок перебування в природному середовищі [54, 5, 7].

Результати аналізу використання туристичних форм фізичної активності в університетах азійського регіону наведено в табл. 1 [1, 11, 20].

Отримані результати свідчать, що інтеграція туристичних елементів у освітній процес здійснюється через спеціальні освітні модулі, спрямовані на розвиток фізичних якостей студентів і формування навичок активного відпочинку [1, 12, 18]. Значна увага приділяється практичній складовій занять, під час яких студенти виконують різні види фізичної діяльності в умовах природного середовища [1, 4, 13].

З метою узагальнення основних напрямів використання туристичних елементів у фізичному вихованні студентів було проаналізовано структуру навчальних модулів, що застосовуються в університетах азійського регіону [5, 9, 13]. Результати аналізу подано в табл. 2 [6, 10, 14].

Таблиця 1

Використання туристичних форм фізичної активності в університетах Азії

Країна	Університет	Основніформи туристичної діяльності	Особливості організації занять
Японія	University of Tsukuba	Пішохідний туризм, орієнтування, навчальні походи	Інтеграція природно-орієнтованих занять у програму фізичного виховання [4, 9, 20]
Китай	Beijing Sport University	Туристичні маршрути, спортивне орієнтування	Поєднання теоретичних і практичних занять [5, 10, 20]
Південна Корея	Seoul National University	Трекінг, командні завдання на природних маршрутах	Акцент на розвиток витривалості та командної взаємодії [6, 7]
Сінгапур	National University of Singapore	Активний відпочинок, outdoor-заняття	Використання природних парків як освітнього середовища [1, 11]

Таблиця 2

Основні освітні модулі туристично-орієнтованих програм фізичного виховання

Освітній модуль	Зміст діяльності	Основна мета
Орієнтування на місцевості	Навчання користуванню картою та компасом, проходження маршрутів	Розвиток координації та просторового мислення [4, 9, 14]
Пішохідний туризм	Проходження природних маршрутів різної складності	Підвищення загальної витривалості [6, 10, 14]
Командні туристичні завдання	Виконання групових завдань на природних маршрутах	Формування навичок взаємодії та комунікації [1, 7, 13]
Активний відпочинок на природі	Рекреаційні заняття на відкритому повітрі	Формування мотивації до фізичної активності [1, 11, 13]

Узагальнення отриманих результатів показало, що використання туристичних форм фізичної активності сприяє підвищенню ефективності навчальних занять із фізичного виховання, оскільки забезпечує комплексний вплив на фізичний, психоемоційний і соціальний розвиток студентської молоді [1, 4, 12]. Залучення студентів до діяльності в природному середовищі підвищує рівень їхньої

зацікавленості у заняттях фізичною культурою та сприяє формуванню стійкої мотивації до активного способу життя [5, 9, 10].

Дискусія. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що інтеграція елементів туристичної діяльності у навчальні заняття з фізичного виховання є ефективним засобом підвищення рухової активності студентської молоді йудосконалення організації освітнього процесу в закладах вищої освіти [1, 4, 9]. Аналіз освітніх програм провідних університетів азійського регіону показав, що використання туристично-прикладних форм фізичної активності дозволяє урізноманітнити зміст навчальних занять і сприяє формуванню стійкого інтересу студентів до фізичної культури [5, 10, 12, 19].

Отримані результати узгоджуються з висновками низки наукових досліджень, у яких підкреслюється важливість використання природно-орієнтованих форм фізичної активності у системі фізичного виховання студентів [1, 6, 7, 16]. У науковій літературі зазначається, що включення елементів туристичної діяльності, зокрема,пішохідних маршрутів, орієнтування на місцевості та командних завдань на відкритому повітрі, позитивно впливає на рівень фізичної підготовленості студентів, сприяє розвитку витривалості, координаційних здібностей і формуванню навичок колективної взаємодії [1, 4, 11, 16]. Крім того, такі види діяльності створюють сприятливі умови для розвитку соціальних і комунікативних якостей студентської молоді [1, 2, 10].

Порівняльний аналіз освітніх програм університетів Азії показав, що значна увага у процесі фізичного виховання приділяється використанню природного середовища як освітнього простору [3, 5, 9]. Заняття на відкритому повітрі, організація навчальних туристичних маршрутів та різноманітні форми активного відпочинку дозволяють поєднувати фізичне навантаження з пізнавальною діяльністю та формуванням практичних навичок [5, 6, 7]. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку освіти, що передбачають інтеграцію фізичного, соціального та особистісного розвитку студентів [1, 8, 12].

Водночас результати дослідження свідчать, що у системі фізичного виховання закладів вищої освіти України використання туристичних елементів залишається обмеженим [2, 9, 11]. У більшості випадків навчальні заняття з фізичного виховання орієнтовані переважно на традиційні види фізичної активності, тоді як потенціал туристично-прикладних форм діяльності використовується недостатньо [1, 3, 4]. Упровадження елементів туристичної діяльності у навчальні програми може сприяти підвищенню ефективності фізичного виховання студентів, урізноманітненню форм організації занять та формуванню позитивної мотивації до систематичних занять фізичною культурою [1, 5, 10].

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у систематизації досвіду провідних університетів азійського регіону щодо інтеграції туристичних елементів у систему фізичного виховання студентів і визначенні можливостей використання цього досвіду в практиці українських закладів вищої освіти [1, 6, 7]. Отримані

результати дозволяють розширити уявлення про сучасні підходи до організації навчальних занять із фізичного виховання й окреслити перспективні напрями модернізації освітніх програм у цій сфері [1, 2, 9].

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що інтеграція елементів туристичної діяльності у навчальні заняття з фізичного виховання є ефективним інструментом підвищення рухової активності та формування комплексних фізичних, соціальних і психоемоційних якостей студентської молоді.

Аналіз освітніх програм провідних університетів Азії показав, що найбільш ефективними формами туристичної діяльності є пішохідний туризм, орієнтування на місцевості, командні завдання на природних маршрутах та організація короткотривалих навчально-практичних походів.

Використання природного середовища як освітнього простору дозволяє поєднувати фізичне навантаження з пізнавальною діяльністю, формуванням практичних навичок і розвитком навичок колективної взаємодії, що значно підвищує мотивацію студентів до регулярних занять фізичною культурою.

Впровадження туристично-прикладних форм фізичної активності у систему фізичного виховання закладів вищої освіти України має значний потенціал для модернізації навчального процесу, урізноманітнення форм занять і підвищення їхньої ефективності.

Наукова новизна дослідження полягає у систематизації досвіду провідних університетів азійського регіону та визначенні перспектив використання цього досвіду в практиці українських закладів вищої освіти, що дозволяє окреслити шляхи модернізації освітніх програм фізичного виховання студентів.

Перспективи подальших дослідженьпов'язані з експериментальним впровадженням туристично-прикладних форм фізичної активності у навчальні програми українських закладів вищої освіти й оцінкою їхнього впливу на фізичну підготовленість, психоемоційний стан і соціальні навички студентів.

Список літературних джерел

1. Бутенко Г. О. Активний туризм як засіб розвитку фізичної підготовленості молоді. Олімпійський та паралімпійський спорт. 2025. № 1. С. 3. https://doi.org/10.32782/olimpspu/2025.1.3
2. Випасняк І. П., Іванишин І. М., Луцький В. Я., Процишин Н. Активний туризм як компонент системи фізичного виховання студентської молоді. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. 2020. № 17. С. 10–16. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2020-17.10-16
3. Випасняк І., Іванишин І., Луцький

References

1. Butenko, H. O. (2025). Active tourism as a tool for physical fitness development of youth. Olympic and Paralympic Sport, (1), 3. https://doi.org/10.32782/olimpspu/2025.1.3
2. Vypasniak, I., Ivanyshyn, I., Lutskyi, V., & Protsyshyn, N. (2020). Active tourism as a component of physical education system of student youth. Visnyk of Kamianets-Podilskyi National University named after Ivan Ohiienko. Physical Education, Sport and Health of Human, (17), 10–16. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2020-17.10-16
3. Vypasniak, I., Ivanyshyn, I., Lutskyi, V., & Protsyshyn, N. (2019). The state of development of sports and health tourism as a

В., Процишин Н. Стан розв'язку спортивно-оздоровчого туризму як складової частини системи фізичного виховання учнівської молоді Карпатського регіону. Молодіжний науковий вісник. 2019.№ 34. С. 31-37.
4. Гринова Т. І. Вплив оздоровчих занять спортивного туризму на фізичні показники дітей. Харків: Харківська державна академія фізичної культури, 2014.
5. Дмитрук О. Ю., Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм: навчальний посібник. Київ, 2008.
6. Лісовський А. С., Федчук Р. І., Гарбар В. В. Спортивний туризм у системі фізичного виховання учнівської та студентської молоді. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна. 2022. № 28. С. 118–121. DOI: https://doi.org/10.32626/2307-4507.2022-28.118-121
7. Луцький В. Я. Сучасний стан і перспективи активного туризму в Українських Карпатах. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2010. № 4 (12). С. 10-16.
8. Сергієнко Ю. П., Гулай В. С., Чаплигін В. П., Гаврилюк В. О., Гаєвий В. Ю. Сучасні технології рухової активності студентів: спортивно-оздоровчий туризм і рекреація. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. 2020. Вип. 5(125). С. 28–35. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.5(125).28
9. Середа Н. В., Петренко І. В. Особливості організації спортивного туризму в рекреаційній діяльності дітей та підлітків. Fundamentals of Sports Tourism in Recreational Activities. 2016.
10. Сога С. М., Михайленко В. М., Добровольський В. Е. Комплекс засобів спортивно-оздоровчого туризму у фізичному вихованні студентів. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. 2021. Вип. 3(133). С. 116–119. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3(133).23
11. Цюкало Л. Є. Спортивно-оздоровчий туризм всистемі фізичного виховання студентської молоді. Педагогічні науки:

component of the physical education system for schoolchildren in the Carpathian region. Youth Scientific Herald, 34, 31-37
4. Hrynova, T. I. (2014). Influence of health-sport tourism classes on children's physical indicators. Kharkiv State Academy of Physical Culture.
5. Dmytruk, O. Yu., & Shchur, Yu. V. (2008). Health-sport tourism: Textbook. Kyiv.
6. Lisovskyi, A. S., Fedchuk, R. I., & Harbar, V. V. (2022). Sports tourism in physical education programs of students. Kamianets-Podilskyi National University Scientific Collection, (28), 118–121. https://doi.org/10.32626/2307-4507.2022-28.118-121
7. Lutskyi, V. Ya. (2010). Modern state and prospects of active tourism in Ukrainian Carpathians. Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society, 4(12), 10-16.
8. Serhiienko, Y. P., Hulai, V. S., Chaplyhin, V. P., Havryliuk, V. O., & Haiievyi, V. Y. (2020). Modern technologies of student physical activity: health-sport tourism and recreation. Scientific Journal of National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 15, (5), 28–35. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.5(125).28
9. Sereda, N. V., & Petrenko, I. V. (2016). Organization of sports tourism in recreational activity of children and adolescents. Fundamentals of Sports Tourism in Recreational Activities.
10. Soga, S. M., Mykhailenko, V. M., & Dobrovolskyi, V. E. (2021). Complex of health-sport tourism means in physical education of students. Scientific Journal of National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 15, (3), 116–119. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3(133).23
11. Tsyukalo, L. E. (2016). Health-sport tourism in physical education of student youth.Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies, 3, 451-458.
12. Chaliy, L., & Kindrat, V. (2018). Place of health-sport tourism in the system of student physical activity. Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society, (2), 91–

теорія, історія, інноваційні технології. 2015. №. 3. С. 451-458.
12. Чалій Л., Кіндрат В. Місце спортивно-оздоровчого туризму в системі фізичної активності студентів закладів вищої освіти.Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society. 2018. Вип. 2. С. 91–95. https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-02-91-95
13. Яковенко А. та ін. Фізичне виховання в системі дошкільної освіти в зарубіжних країнах. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2024. Вип. 12(185). С. 212-215. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12(185).44
14. Agung B., Safari I., Fauzi R. A. Sport tourism profile in Sumedang Regency. ACTIVE: Journal of Physical Education, Sport, Health and Recreation. 2024. Vol. 13, No. 3. P 421-426. https://doi.org/10.15294/peshr.v13i3.8286
15. Fauzi R. A., Saputra Y. M., Ma'mun A., Nuryadi N. Analysis of sports tourism potential in Sumedang: an Implementation of MSPDM (Marketability, Sustainability, Participatory, Disaster Mitigation). ACTIVE: Journal of Physical Education, Sport, Health and Recreation. 2025. Vol. 14, No. 1. P. 11-20. https://doi.org/10.15294/active.v14i1.14485
16. Handayani S. R., Ma'mun A., Gaffar V., Fitri M., Sutikno A. Y. Trends of sports in tourism research publications: bibliometric analysis. ACTIVE: Journal of Physical Education, Sport, Health and Recreation. 2025. Vol. 14, No. 1. P. 210-218. https://doi.org/10.15294/active.v14i1.19747
17. Hardman K. World-wide survey of school physical education: Final report. UNESCO. 2014.
18. Impact of Active Tourism on Physical Activity in Children and Adolescents: A Systematic Review (2015–2025). MDPI. 2025. Vol. 7, No. 2. P. 31. https://doi.org/10.3390/2673-4060/7/2/31
19. Lin Y., Luo Q., Ma T., et al. Exploring the effect of the sports tourism field on flow experience through a moderated mediation model. Scientific Reports. 2025. 27338. https://doi.org/10.1038/s41598-025-12524-3
20. Makarenko N. H., Patsyuk V. S. Sports

95. https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-02-91-95
13. Yakovenko, A., et al. (2024). Physical education in the preschool education system in foreign countries. Scientific Journal of NDU named after M. P. Drahomanov, 12(185), 212-215. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12(185).44
14. Agung, B., Safari, I., & Fauzi, R. A. (2024). Sport tourism profile in Sumedang Regency. ACTIVE: Journal of Physical Education, Sport, Health and Recreation, 13(3), 421-426. https://doi.org/10.15294/peshr.v13i3.8286
15. Fauzi, R. A., Saputra, Y. M., & Ma'mun, A. (2025). Analysis of sports tourism potential in Sumedang: an Implementation of MSPDM (Marketability, Sustainability, Participatory, Disaster Mitigation). ACTIVE: Journal of Physical Education, Sport, Health and Recreation, 14(1), 11-20. https://doi.org/10.15294/active.v14i1.14485
16. Handayani, S. R., Ma'mun, A., Gaffar, V., & Fitri, M. (2025). Trends of sports in tourism research publications: bibliometric analysis. ACTIVE: Journal of Physical Education, Sport, Health and Recreation, 14(1), 210-218. https://doi.org/10.15294/active.v14i1.19747
17. Hardman, K. (2014). World-wide survey of school physical education: Final report. UNESCO.
18. MDPI. (2025). Impact of active tourism on physical activity in children and adolescents: A systematic review (2015–2025). MDPI, 7(2), 31. https://doi.org/10.3390/2673-4060/7/2/31
19. Lin, Y., Luo, Q., Ma, T., et al. (2025). Exploring the effect of the sports tourism field on flow experiencethrough a moderated mediation model. Scientific Reports, 27338. https://doi.org/10.1038/s41598-025-12524-3
20. Makarenko, N. H., & Patsyuk, V. S. (2008). Sports tourism as a means of physical education of student youth. Pedagogy of Higher and Secondary Education, 21, 146–150. https://doi.org/10.31812/educdim.6658
21. Song, H., Wang, D., & Ma, T. (2025). The impact of active sport tourism experiencescape on psychological recovery. Frontiers in Psychology, 16, 1604948.

tourism as a means of physical education of student youth. Pedagogy of Higher and Secondary Education. 2008. Vol. 21. P. 146–150. https://doi.org/10.31812/educdim.6658

21. Song H., Wang D., Ma T. The impact of active sport tourism experiencescape on psychological recovery.Frontiers in Psychology. 2025. Vol. 16.1604948 https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1604948

https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1604948

Отримано /Received 13.03.2026
Прийнято до друку/ Accepted 10.04.2026
Опубліковано / Published 29. 05.2026

DOI: 10.31652/2071-5285-2026-21(40)-94-105

Відомості про авторів:

Розенберг І.Л.: orcid.org/0009-0009-9722-5241; Одеський національний морський університет

Нечипорчук Т. Г.; .: orcid.org/0009-0009-9519-0006; Одеський національний морський університет

Деркач А. В.; orcid.org/0009-0007-0516-920X***;*** Одеський національний морський університет

Світлаков Ю. В.; orcid.org/0009-0000-7481-294X***;*** Одеський національний морський університет

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу Creative Commons Attribution License